

Kandidatnummer: 10080

Opplevd avvisning blant single: Innledende utvikling og validering blant norske studenter

Bacheloroppgave i Psykologi

Veileder: Leif Edward Ottesen Kennair

Medveileder: Mons Bendixen og Marius Stavang

Mai 2023

Kandidatnummer: 10080

Opplevd avvisning blant single: Innledende utvikling og validering blant norske studenter

Bacheloroppgave i Psykologi
Veileder: Leif Edward Ottesen Kennair
Medveileder: Mons Bendixen og Marius Stavang
Mai 2023

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap
Institutt for psykologi

Kunnskap for en bedre verden

Opplevd avvisning blant single:

Innledende utvikling og validering blant norske studenter

Kandidatnummer: 10080

PSY2900: Bacheloroppgave i psykologi

Eksamenstype: Hjemmeoppgave

Tidspunkt og sted: Våren 2023, Trondheim,

Institutt for Psykologi, NTNU Trondheim

Veileder: Leif Edward Ottesen Kennair

Forord og egenerklæring

Dette bachelorprosjektet er del av et større pågående prosjekt som har til hensikt å undersøke romantisk og seksuell søking, aksept og avvisning blant single, og i parforhold. Prosjektet startet med en interesse for personer som lever i ufrivillig sølibat (incels) og deres opplevelser med avvisning. Dermed var rammeverket for bachelorprosjektet satt på forhånd av de prosjektansvarlige. Problemstillingen var allerede formulert, og handlet om å utvikle et validert måleinstrument for single. Studentene fikk derimot selv velge hvilket av konstruktene, søking, aksept og avvisning, de ønsket å fordype seg i.

Datainnsamlingen ble hovedsakelig gjennomført før jeg trådte inn i prosjektet. Det ble benyttet et nettbasert spørreskjema, som var utviklet før bachelorprosjektet ble iverksatt. Veilederne sto for konstruksjon og rensing av datasettet. Helt i oppstartsfasen fikk alle studentene på dette prosjektet mulighet til å ta undersøkelsen, noe jeg selv benyttet meg av. På den måten ble jeg tidlig kjent med datamaterialet og fikk det godt under huden. De prosjektansvarlige, og særlig PhD-stipendiaten, var interessert i våre tilbakemeldinger på spørreundersøkelsen. Vi ble oppfordret til å identifisere styrker og svakheter – som fasiliterte til mye relevant diskusjon. Videre bisto jeg med å rekruttere deltagere til den reviderte versjonen av spørreundersøkelsen våren 2023.

Jeg utførte alle statistiske analyser på egenhånd. På gruppeveiledningsmøter ble det satt av mye tid til innføring i faktoranalyse, for å bygge kunnskap og selvstendighet hos studentene. Det ble også viet mye tid til innføring i skalareduksjon, som hadde direkte relevans opp mot problemstillingen.

Majoriteten av litteraturen har jeg funnet selv. Noe grunnleggende litteratur relatert til de validerende målene, har jeg fått tilgang på gjennom gruppeveiledningsmøtene eller fra min veileder. Annen litteratur har jeg også kommet over gjennom medstudenter. Jeg benyttet i all hovedsak søkemotoren Google Scholar for å oppsøke litteratur. Videre har jeg aktivt undersøkt

referert litteratur i de artiklene jeg leste. Videre er tolkningen av alle resultater selvstendige, og jeg har ikke mottatt veiledning på dette feltet. Veiledningen jeg har fått har for det meste omhandlet teori. Ellers har veilederen min hjulpet meg med å huske problemstillingen til oppgaven, da jeg mistet fokus på dette. Tematikken til prosjektet er, etter min mening, veldig spennende, og det er lett å la seg rive med.

Jeg ønsker å rette en takk til min veileder Leif E. O. Kennair, som har hjulpet meg med orientering i det teoretiske landskapet, og påminnet meg om fokus på oppgavens kjerne, da det var tilløp til utskeielser. Jeg vil også gi oppmerksomhet til PhD-stipendiat og medveileder, Marius Stavang, for undervisning, oppfølging og godt humør.

Gruppeveiledningsmøtene var lærerike og bød på interessante diskusjoner, særlig med tanke på at prosjektets tematikk er så virkelighetsnært. Jeg ønsker også å rette en takk til mine medstudenter, som har vært tilgjengelige for hjelp og råd når det har vært nødvendig.

Abstrakt

Dette bachelorprosjektet omhandler utviklingen og valideringen av målet *Opplevd avvisning blant single*, med formål om å undersøke dets validitet og inkludering av gode psykometriske egenskaper. På sikt er det ønskelig at målet skal benyttes i videre forskning som undersøker virkninger av romantisk avvisning blant single. Videre, er det tenkt at målet skal bidra til økt kunnskap innenfor dette forskningsfeltet. Atferdsmanifestasjonene, som senere ble omformulert til testledd, ble innsamlet gjennom ACT-nominasjon (Buss & Craik, 1983) blant et norsk studentutvalg februar 2022. Datainnsamlingen ble gjennomført ved bruk av et nettbasert spørreskjema (N = 452). Faktoranalyse (PCA) ble benyttet for å undersøke eventuelle subdimensjoner av avvisning, hvor tre unike faktorer ble ekstrahert. Disse ble henholdsvis betegnet «Manglende engasjement», «Unngåelse» og «Avslår invitasjoner». Skalareduksjon ble gjennomført med hensikt om å utvikle et effektivt mål av innholdsmessig god kvalitet. Målet viste god reliabilitet og innholdsvaliditet. For å videre vurdere målets validitet, ble det utført korrelasjonsanalyser mellom avvisningsmålet og romantisk ensomhet, og allerede validerte mål på sosioseksuell orientering (SOI-R; Penke & Asendorpf, 2008) og nevrotisme (BFI-2-XS; Soto & John, 2017). Målet på romantisk ensomhet er basert på Sternbergs (1986) triangulære kjærlighetsteori. Resultatene viser støtte til alle tre hypoteser, og indikerer positiv sammenheng. Imidlertid var det en svak, signifikant sammenheng mellom avvisningsmålet og de respektive validerende målene. Konklusjonen er at selv om målet viser god reliabilitet, er ytterligere validering nødvendig for å (1) kunne fastslå målets validitet, og (2) benytte målet i videre studier.

Ønsket om tilhørighet og aksept fra andre er en grunnleggende menneskelig motivasjon som evolusjonært sett har vært nyttig for å sikre overlevelse og reproduksjon (Baumeister & Leary, 1995). Tilhørighet handler om å være en integrert del av et fellesskap med andre (Hagerty et al., 1992). Videre viser en rekke studier hvordan trygge og gode sosiale relasjoner henger sammen med økt psykisk og fysisk helse (e.g., Eisenberger & Cole, 2012). Videre kan mangelen på slike relasjoner lede til tristhet, engstelighet, ensomhet, sjalusi, sinne, skam og sårede følelser (Baumeister & Tice, 1990; Leary et al., 2001; Leary 1990, 2015), samt fysisk smerte (Eisenberger & Lieberman, 2004; Leary, 2015).

Opp mot 40% av de som identifiserer seg som single, rapporter ufrivillig singelskap (Apostolou et al., 2019). Å være frivillig singel innebærer et selvstendig valg, mens ufrivillig singelskap er relatert til ytre faktorer utenfor egen kontroll (Adamczyk, 2017). Reynolds et al. (2007) trekker fram at oppfattelse av eget singelskap er assosiert med ulike utfall.

Eksempelvis vil en som verdsetter nærhet og forpliktelse, oppleve et større nederlag ved mangel på slike relasjoner, sammenlignet med en person som ikke har intime relasjoner som et viktig mål i livet. Frustrasjon og skam kan lett oppstå dersom man har et sterkt behov for nære og dype relasjoner, uten at disse behovene blir møtt (Stiegler, 2020). I de siste årene har *incels* (involuntary celibate) fått økende medieoppmerksomhet, ettersom gruppen har blitt knyttet opp mot flere tragiske voldshandlinger. Selverklærte incels preges av en sterk følelse av å være uønsket, uattraktiv og uaktuell som partner (Reform, 2022), og de opplever dermed å bli nektet seksuell tilgang på andre mennesker.

På bakgrunn av de negative helseeffektene avvisning kan medføre, samt at det rapporteres mye ufrivillig singelskap, er det viktig å undersøke hvordan single opplever avvisning på partnermarkedet. Dette prosjektet begynte med en interesse for incels' opplevelser med avvisning, og har deretter utviklet seg til å omfatte single menn og kvinners opplevelser med romantisk og seksuell avvisning ved søk av partner.

Avvisning

Avvisning er en uunngåelig konsekvens ved sosialt liv. Det stammer fra en begrensning tilknyttet mengden meningsfulle relasjoner man klarer å opprettholde, samt et ønske om å unngå relasjoner med negativ påvirkning (Leary, 2001). Williams (2007) definerer avvisning som et eksplisitt uttrykk for at et individ eller en gruppe er uønsket. Derimot påpeker Leary (1990, 2001) at aksept og avvisning ikke er absolutte, men at det finnes grader av både aksept og avvisning langs et kontinuum. Ytterkanten av avvisning (her: ekskludering) er slik Williams (2007) beskriver det; å fysisk avvise, ignorere, forlate eller utvise individet. Imidlertid kan man ekskludere uten å uttrykke det eksplisitt, ved å unngå eller ignorere personen (Leary, 1990, 2001). Dette belyser at avvisning kan kommuniseres på indirekte måter. Leary (2001) innfører begrepet *relasjonell vurdering* som muliggjør en operasjonalisering av aksept og avvisning. Begrepet omhandler i hvilken grad man vurderer relasjonen man har til en annen som verdifull, viktig eller nær. En høy relasjonell vurdering tyder på aksept, mens en lav vurdering tyder på avvisning. Tegn som signaliserer lav relasjonell verdi involverer gjerne diskrete uttrykk for disinteresse og misnøye, slik som manglende øyekontakt, lav respons, fraværende kroppsspråk og unngåelse (Leary et al., 2001).

Leary (2001) trekker fram at det finnes flere manifestasjoner av avvisning, slik som ostrakisme, stigmatisering, svik, avvisningssensitivitet og ugjengjeldt kjærlighet. Avvisningssensitivitet (*RS; rejection sensitivity*) er disposisjonen til å forvente, oppfatte og reagere sterkt på avvisning, og er forbundet med engstelighet (Romero-Canyas et al., 2010). Dette medfører at to personer med ulik grad av RS kan vurdere, og dermed reagere, ulikt på den samme handlingen. Eksempelvis vil personer med høy RS i større grad reagere med fiendtlige følelser og aggresjon enn personer med lav RS (Romero-Canyas et al., 2010). Videre er ugjengjeldt kjærlighet, også kalt romantisk ensomhet, en underfasett av avvisning

(Leary, 2001). Dersom individer stiller høyere krav til sine romantiske partnere, kan dette begrense antall aktuelle romantiske relasjoner, og vil trolig fasilitere til økt avvisning.

Tidligere forskning vektlegger i hovedsak romantisk eller seksuell avvisning i parforhold (e.g., Afram & Kashdan, 2015; Byers & Heinlein, 1989; Dobson et al., 2020; Kim et al., 2020). Likevel har det blitt utført forskning på romantisk og seksuell avvisning blant single (e.g., Goodboy & Brann, 2010; Halversen et al., 2022; Jouriles et al., 2014; Metts et al., 1992). Tydelig identifisering og inndeling av avvisningshandlingene gjenstår.

Avvisningsstiler i tidligere forskning

Tidligere forskning har til dels forsøkt å trekke fram ulike måter å avvise på, både blant single og personer i parforhold. Imidlertid har det blitt utviklet få validerende mål på romantisk og seksuell avvisning. Kim et al. (2020) undersøkte seksuell avvisning i parforhold, og kom fram til fire ulike avvisningsstiler. Disse stilene er direkte- (assertive), indirekte- (deflecting), fiendtlig- (hostile) og betryggende (reassuring) avvisning. De utviklet et mål på seksuell avvisning, kalt *Sexual Rejection Scale* (SRS), som inneholder 20 testledd, og utførte en faktoranalyse for å identifisere de ulike avvisningsstilene. I forkant ble en tematisk analyse utført for å identifisere relevante testledd. En del av den teoretiske bakgrunnen til SRS er Overall og McNultys (2017) sin kommunikasjonsmodell for par i møte med konflikter. Denne kommunikasjonsmodellen er basert på to akser; valens og direktet. Valens tar for seg motpolene samarbeid og opposisjon, mens direktet baserer seg på et spektrum fra indirekthet til direktet. Til sammen konstruerer de fire ulike kommunikasjonsmåter: direkte og indirekte samarbeid, og direkte og indirekte opposisjon.

Diverse forskning på avvisningsstiler blant single viser at en tvetydig eller indirekte avvisning er utbredt. For eksempel er «reduisert kontakt» en utbredt strategi blant unge for å avslutte uforpliktende seksuelle relasjoner (Bergdall et al., 2012; Meenagh, 2015). Videre

benyttet rundt 90% av kvinnelige brukere seg av en indirekte avvisningsstrategi for å avbryte kontakt på datingappen Bumble (Halversen et al., 2022). Redusert kontakt som avvisningsstrategi muliggjør at den avviste kan finne ut av det selv, uten å eksplisitt bli avvist (Meenagh, 2015). Flere unge oppfatter dette som en vennligere måte å avvise på, hvorav direkte avvisning vurderes som uvennlig (Reid et al., 2011), frekt eller ufølsomt (Meenagh, 2015). Ellers kan bruken av indirekte avvisning være sikkerhetsbetinget. Romantisk avvisning kan i verste fall lede til aggresjon og vold, særlig i tilfeller hvor en kvinne avviser en mann (Farr, 2019; Leary, Kowalski, Smith & Phillips, 2003). For å beskytte seg mot potensielle fiendtlige reaksjoner kan, særlig kvinner, være mer tilbøyelige for å ta i bruk indirekte avvisningsstrategier (Freedman et al., 2022). Goodboy og Brann (2010) identifiserte ni avvisningsstrategier, fem atferdsmessige og fire verbale, ved bruk av fokusgrupper og tematisk analyse. Deltagerne besto av 21 studenter (syv menn og 14 kvinner). De atferdsmessige strategiene består av: avreise (departure), samarbeid med venner (friendship networking), mobilbruk (cell-phone usage), ignorering (ignoring) og ansiktsuttrykk (facial expressions). De verbale strategiene består av: lyve om kjæreste (significant other), korte svar (brief responses), høflighet (politeness) og fornærmelser (insults). Blant disse strategiene regnes kun fornærmelser som direkte av forfatterne. Dette kan tyde på at en indirekte form for avvisning er utbredt, spesielt blant single.

Romantisk ensomhet

Romantisk ensomhet er, ifølge Weiss (1973), følelsen av å mangle en meningsfull og nær tilknytning til en romantisk partner. Ensomhetstypologien hans påpeker ensomhetens multidimensjonalitet; man kan være sosialt tilfreds, men likevel føle seg ensom når det kommer til romantisk kontakt, og motsatt. Sternberg (1986) sin triangulære kjærlighetsteori fremlegger at intimitet, lidenskap og forpliktelse er grunnpilarene for fullbyrdet kjærlighet.

Teorien har blitt benyttet for å konstruere måleinstrumenter i tidligere forskning. For eksempel konstruerte Lemieux og Hale (1999) skalaen for selvrappert lidenskap, nærhet og forpliktelse i parforhold kalt *Triangular Love Scale* (TLS), som viste god indre konsistens. Videre tilpasset Overbeek et al. (2007) TLS for ungdommer gjennom å forenkle språket, mens de samtidig beholdt innholdet, og konstruerte målet *Dutch Triangular Love Scale for Adolescents*. De konkluderte med at TLS er et svært reliabelt måleinstrument, som viser god konvergerende og diskriminant validitet, samt tilstrekkelig konstruktvaliditet (Overbeek et al., 2007).

Et utbredt mål på romantisk ensomhet er *Social and Emotional Loneliness Scale for Adults* (SELSA; DiTommaso & Spinner, 1993). Målet er basert på Weiss' ensomhetstypologi. Videre har målet blitt benyttet i en mengde tidligere forskning på romantisk ensomhet (e.g. Adamczyk, 2017; DiTommaso et al., 2003, 2007).

Hvorvidt man opplever romantisk ensomhet, er ikke utelukkende basert på individuelle opplevelser. Grad av romantisk ensomhet har vist seg å være kulturelt betinget. Kulturer som fremstiller romantiske relasjoner som viktig og ettertraktet, kan fasilitere til økt romantisk ensomhet, men også følelsen av nærhet med partner (Seepersad et al., 2008). Dette indikerer at hvorvidt man har en romantisk partner eller ikke, har sterkere innvirkning i noen kulturer. For eksempel rapporterer amerikanske studenter et høyere nivå av romantisk ensomhet sammenlignet med koreanske studenter, som representerer henholdsvis vestlig og østlig kultur (Seepersad et al., 2008).

Det er imidlertid lite forskning som kommenterer sammenhengen mellom avvisning og romantisk ensomhet. Dette understreker behovet for økt forskning på dette feltet. Tidligere forskning har i hovedsak tatt for seg sammenhengen mellom sosial avvisning og ensomhet (e.g., Craighead, Kimball & Rehak, 1979; Geller, Goodstein, Silver & Sternberg, 1974; Jones, 1990; Jones & Carpenter, 1986) hvor funn indikerer at avvisning har sammenheng med økt

ensomhet. Til tross for den naturlige sammenhengen mellom avvisning og ensomhet, gjenstår det å fastslå en kausal kobling (Leary, 2001).

Sosioseksuell orientering (SO)

Sosioseksuell orientering handler om villigheten til å inngå uforpliktende seksuelle relasjoner med andre, og rangerer fra ureservert (i.e., svært villig) til reservert (i.e., svært uvillig). Dette gir utslag ved at individer med en ureservert (*unrestricted*) sosioseksuell orientering tenderer til å ha sex tidligere i relasjonen, ha flere sexpartnere på et kort tidsrom og involverer seg i forhold som preges av mindre investering, forpliktelse og kjærighet (Simpson & Gangestad, 1991). Basert på Simpson og Gangestad (1991) sitt arbeid, identifiserte Penke og Asendorpf (2008) tre underdimensjoner av sosioseksuell orientering; atferd, holdninger og begjær (*desire*). Underdimensjonene bidrar til en nyansering av et tidligere endimensjonalt mål. Deres undersøkelser viser at menn generelt sett skårer høyere på sosioseksualitet sammenlignet med kvinner, hvor den største forskjellen omhandlet seksuelt begjær. Disse funnene støttes av tidligere forskning som belyser at menn oftere har ureserverte seksuelle fantasier (Ellis & Symons, 1990), i større grad er villig til å ha sex med fremmede, og ønsker en større variasjon av fremtidige sexpartnere enn kvinner (Buss & Schmitt, 1993; Schmitt et al., 2003). Foreldreinvesteringsteorien til Buss og Schmitt (1993), som påpeker at kvinnens smale reproduktive spillerom har ført til en mer reservert holdning til sex, er en mulig forklaring på kjønnsforskjellenes utvikling. På bakgrunn av dette er det mulig å anta at menn søker mer aktivt for å oppnå seksuell suksess, og følgelig risikerer avvisning i større grad. Det finnes imidlertid lite forskning som eksplisitt tar for seg sammenhengen mellom sosioseksuell orientering og opplevd avvisning.

Nevrotisisme

Personlighetstrekk har sammenheng med en rekke individuelle, mellommenneskelige og sosiale utfall, deriblant romantiske relasjoner (Ozer & Benet-Martínez, 2006).

Nevrotisisme (N) omhandler emosjonell reaktans, engstelighet og tilbøyelighet for negativt humør (Claridge & Davis, 2000), samt irritasjon, skyldfølelse, manglende selvfølelse, anspenhet og sjenertethet (Larsen & Buss, 2018). Nevrotisisme anses som motpolen til emosjonell stabilitet. Personer med høy N-skåre bekymrer seg ofte, og har vist større sammenheng med diverse psykosomatiske symptomer (Larsen & Buss, 2018). Videre opplever personer med høy N-skåre sterkere reaksjoner i møte med stressorer, og bruker generelt sett lenger tid på å hente seg inn i etterkant av en oppfarende hendelse, som vekker eksempelvis frykt eller sinne (Maltby et al., 2008). Ellers er de gjerne mer oppmerksomme på potensielle trusler i sine omgivelser, som innebærer trusler om sosial ekskludering (Denissen & Penke, 2008). En studie av Berenson et al. (2009) fant en svak sammenheng mellom nevrotisisme og RS, målt med *Rejection Sensitivity Questionnaire* (RSQ; Downey & Feldman, 1996). I tillegg viste RS svak sammenheng med avvisning, i form av raskere reaksjon på avvisningstegn fremvist gjennom en emosjonell Stroops-test. Studien viser hvordan RS har størst effekt på prosesseringen av sosiale trusler, selv etter kontroll av individuelle forskjeller innen bl.a. nevrotisisme og selvfølelse. Imidlertid var ingen av funnene signifikante. Utvalget besto av 70 deltagere med nokså jevn kjønnsfordeling (53% menn). Studien viser for øvrig at nevrotisisme har en nærmest ikke-eksisterende sammenheng med avvisningstegnene i Stroops-testen, som er signifikant.

Videre har nevrotisisme vist å være en prediktor for negative utfall i romantiske relasjoner, i form av konflikt, misbruk og tilslutt oppløsning av forholdet (Karney & Bradbury, 1995). Dette kommer trolig av tilbøyeligheten til å oppleve frustrasjon og engstelighet (Ozer & Benet-Martínez, 2006), som kjennetegner personer med høy N-skåre.

Tidligere forskning viser at nevrotisisme har en direkte negativ effekt på relasjonskvalitet (Donnellan et al., 2005). Effekten oppstår ved at negative emosjoner, slik som engstelse, kan øke misnøye i forholdet, som igjen vekker flere negative emosjoner. Disse effektene har vist seg å være konsistente på tvers av forhold og med ulike partnere (Robins et al., 2002). Videre viser en longitudinell studie at personlighetstrekk predikerer utfall både for nåværende forhold, men også fremtidige (Donnellan et al., 2005). Når det gjelder kjønnsforskjeller har en betydelig mengde forskning vist at kvinner skårer høyere på nevrotisisme enn menn (e.g., Djudiyah et al., 2016), også på verdensbasis (Lynn & Martin, 1997; Schmitt & Shackelford, 2008). Ellers viser en tidligere studie at folk som regel foretrekker at partner har, i likhet med seg selv, en lav skåre av nevrotisisme (Figueredo et al., 2006). Dette samsvarer med evolusjonspsykologisk teori hvor kvinnen vektlegger stabilitet i en partner (Buss & Schmitt, 1993; Furnham, 2009). Dette kan være en indikator på at folk tenderer til å styre unna potensielle partnere de opplever som høy på nevrotisisme når de søker partner.

Denne studien: Mål, hypoteser og forskningsspørsmål

Formålet med studien er å utvikle et validert måleinstrument for avvisning blant single. Hovedfokuset vil ligge på en skalareduksjon i datasettet, for å øke effektiviteten og brukervennligheten. Høy spørsmålsfrekvens kan gå på bekostning av deltageres motivasjon og oppmerksomhet (Bendixen & Kennair, 2017; Rolstad et al., 2011), som kan medføre skjevheter i dataen. Datareduksjonen innen avvisning er del av et større pågående prosjekt, hvor man ønsker å skalareducere måleinstrumenter også innen romantisk og seksuell søking og aksept.

Tidligere forskning har ikke klart å stadfeste en tydelig sammenheng mellom romantisk avvisning og romantisk ensomhet, derimot har en betydelig mengde forskning anerkjent sammenhengen mellom generell avvisning og sosial ensomhet (e.g., Craighead,

Kimball & Rehak, 1979; Geller, Goodstein, Silver & Sternberg, 1974). Dermed antar jeg at dette er overførbart til det romantiske, og jeg forventer en positiv sammenheng mellom avvisning og romantisk ensomhet.

Grunnet manglende tidligere forskning på sammenhengen mellom sosioseksualitet og opplevd avvisning, er undersøkelsene i denne studien eksplorerende. På bakgrunn av at personer med høy sosioseksuell orientering er villig til å inngå seksuelle, uforpliktete relasjoner, samt skårer høyere på eksempelvis seksuelt begjær (Simpson & Gangestad, 1991), vil de trolig oppsøke sexpartnere hyppigere. Økt søking medfører økt risiko for avvisning, og sannsynligvis økt opplevd avvisning, som en konsekvens. Jeg antar at det er en positiv sammenheng mellom avvisning og SO.

Nevrotisisme har vist sammenheng med redusert kvalitet på romantiske forhold (Ozer & Benet-Martínez, 2006). Noe forskning tyder på at økt sensitivitet ovenfor avvisning har sammenheng med nevrotisisme (Berenson et al., 2009; Denissen & Penke, 2008). Dette kan resultere i at de med høy RS vurderer flere handlinger som avvisning, som leder til økt opplevd avvisning. På bakgrunn av dette, samt at folk verdsetter lav N-skåre hos en idealpartner (Figuerdo et al., 2006), predikerer jeg en positiv sammenheng mellom avvisning og nevrotisisme.

På bakgrunn av dette, formulerer jeg disse hypotesene:

H1: Det finnes en positiv sammenheng mellom avvisning og romantisk ensomhet.

H2: Det finnes en positiv sammenheng mellom avvisning og sosioseksuell orientering.

H3: Det finnes en positiv sammenheng mellom avvisning og nevrotisisme.

Forsknings spørsmål jeg ønsker å besvare med en utforskende faktoranalyse er (1) hvorvidt det eksisterer underdimensjoner av opplevd avvisning, og (2) om disse har sammenheng med de validerende målene.

Metode

Design og utvalg

Deltagere ble rekruttert ved fakulteter ved Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet (NTNU), samt BI, høsten 2022. Innhenting av deltagere ble foretatt gjennom et bekvemmelighetsutvalg, grunnet tilgjengelige ressurser. Respondentene ble rekruttert gjennom oppmøte i diverse forelesninger, samt via online-ressursene til NTNU, slik som BlackBoard. Spørreskjemaet i sin helhet inkluderer svar fra både single individer og personer i parforhold. I denne oppgaven blir det kun relevant å se på responsen fra de single. Totalt 488 individer svarte på spørreskjemaet for single. Responsraten er ukjent, da det forholdet mellom forespurte deltagere og faktiske respondenter ikke ble kartlagt.

Demografiske variabler inkluderte alder, kjønn, seksuell orientering, sivilstatus og høyest fullførte utdanning. Samtykke til bruk av data ble innhentet. Personer som ikke identifiserte seg som verken mann eller kvinner ble ekskludert fra datasettet, ettersom de utgjorde en liten gruppe som trolig ikke viste tilstrekkelig representasjon av sin gruppe. Det samme gjelder et fåtall personer som svarte at de ikke var student. To deltagere over 40 år ble fjernet, for å gi større aldershomogenitet. Dette påvirket ikke resultatene. Dermed ble 452 deltagere godkjent for videre analyse. 292 deltagere (65%) identifiserte seg som kvinne, og 159 deltagere (35%) identifiserte seg som mann. Imidlertid var det én «missing value» på kjønn, som vil si at 451 av deltagerne oppga kjønnsidentitet. Alderen til de kvinnelige deltagerne rangerte fra 18 til 37 år, med en gjennomsnittsalder på 21.82 ($SD = 2.51$). Alderen blant de mannlige deltagerne rangerte fra 18 til 40 år, med en gjennomsnittsalder på 22.81 ($SD = 3.27$). Det var fire manglende verdier på alder. Videre rapporterte 353 av deltagerne (78%) at videregående opplæring var deres høyeste fullførte utdanning. 88 deltagere (20%) rapporterte 3-4-årig bachelorutdanning, og 11 deltagere (2%) rapporterte 5-6-årig masterutdanning som deres høyeste fullførte utdanning.

Prosedyre

Datainnsamlingen ble gjennomført høsten 2022. Deltagerne besvarte undersøkelsen enten ved å klikke på en link, eller ved å skanne QR-koden som ble utdelt på flygeark i forelesning. Nettskjemaet inkluderer to ulike undersøkelser, basert på om man er singel eller i et parforhold. Som sagt tar denne oppgaven kun utgangspunkt i responsen fra de single respondentene. Det ble verken gitt kurspoeng eller andre insentiver for å delta i studien, som samsvarer med universitetets reglement. Videre godkjenning fra NSD (Norsk senter for forskningsdata) ble ikke nødvendig ettersom studien ikke behandler personopplysninger (Sikt, u.å.). Ved utvikling og gjennomføring av studien ble forskningsetiske retningslinjer (NESH, 2021) fulgt.

I starten av nettskjemaet ble deltagerne introdusert til studiens tematikk og formål. Det ble gitt en kort oppsummering av hva slags spørsmål deltager vil bli eksponert for i løpet av spørreundersøkelsen. Deretter ble deltager informert om at de må være fylt 18 år for å kunne delta, og de ble anbefalt om å besvare spørreundersøkelsen alene eller i skjermede omgivelser, ettersom flere av spørsmålene er av nærgående og personlig art. At det ikke finnes «rette» eller «gale» svar, ble vektlagt. Videre ble det informert om at deltagelse i studien er frivillig og anonymt, og at deltagerne når som helst kan trekke seg. Verken personopplysninger eller IP-adresse ble registrert. Samtykke registreres gjennom å aktivt trykke «ja» på siste side av undersøkelsen. Videre informeres det om at funn fra undersøkelsen vil publiseres i artikkelform, samt presenteres på internasjonale konferanser. Deretter ble kontaktinformasjonen til de ansvarlige for prosjektet gjort tilgjengelig.

Prosesen med å utvikle målet

Prosesen med å utvikle målet *Opplevd avvísning blant single* begynte februar 2022 gjennom ACT-nominasjon. Det er en metode hvor man identifiserer atferdsmanifestasjoner av

psykologiske fenomen (Buss & Craik, 1983). Tidlig bruk av denne metoden baserte seg på å be respondenter liste opp atferd som var relevant til gjeldende fenomen, eksempelvis dominans eller underdanighet (Buss, 2016). I startfasen av dette prosjektet ble et utvalg deltagere bedt gjøre følgende: «Lag en liste over de mulige måtene man som singel kan bli avvist når man aktivt søker en partner». Deretter nominerte de ulike atferdsmanifestasjoner i henhold til dette. Metoden har en induktiv tilnærming, som i dette tilfellet baserer seg på å la vanlige mennesker identifisere konkret atferd relatert til et psykologisk fenomen. Disse handlingene (*acts*) har de enten personlige opplevelser med, eller et forhold til gjennom kjente. Man unngår bevisst å la eksperter identifisere atferd, ettersom deres teoretisk dyptgående forståelse av fenomenet, kan begrense bredden og representativiteten av de *acts* som nomineres. Teoretisk begrunnede *acts* kan imidlertid tilføyes i ettertid, men det trår utenfor selve ACT-nominasjonsmetoden. Albert et al. (2020) etterspør i sin artikkel bruk av ACT-nominasjon for å generere flere passende testledd til deres MEQ-skala (*Mating Effort Questionnaire*), og argumenterer for at bruk av dette i større grad vil identifisere de dimensjonene som per nå mangler. De argumenterer altså for nytten av en slik tilnærming.

For å identifisere *acts*, ble bachelorstudentene i 2022 satt til å generere ulike handlinger knyttet til romantisk og seksuell søking, aksept og avvisning på egenhånd. Deretter forhørte de seg med venner og kjente, og la til deres bidrag i listen. Alle studentene leverte sin liste til veilederne for prosjektet (Leif E. O. Kennair og Mons Bendixen). I løpet av nomineringsprosessen ble det identifisert 104 handlinger for langtidssøking, 106 handlinger for korttidssøking, 96 handlinger for aksept og 60 handlinger for avvisning. En forskergruppe bestående av to professorer, en PhD-stipendiat og en masterstudent gikk gjennom de identifiserte handlingene. I løpet av deres inspeksjon ble det oppdaget innholdsmessig overlapp mellom kort- og langtidssøking, og disse dimensjonene ble slått sammen til én overordnet søkedimensjon. Videre gikk de gjennom resterende *acts*, hvor noen ble fjernet

eller kombinert grunnet overlapp. Tilslutt sto de igjen med 80 handlinger for romantisk og seksuell søking, 65 handlinger for aksept og 58 handlinger for avvisning. Disse ulike handlingene ble formulert til spørsmål, som deretter ble inkludert i et spørreskjema. Respondentene svarer på hvorvidt de har opplevd eller selv utført disse handlingene, med et utgangspunkt i de siste 30 dagene. Spørsmålene besvares langs en 5-punkt Likertskala, merket følgende: Aldri, sjeldent, ukentlig, daglig, og flere ganger om dagen.

I forkant av den nåværende spørreundersøkelsen, har actsene blitt gjennomgått på nytt, som har resultert i en nedskalering fra 58 til 54 acts for avvisning, grunnet svært lav frekvens. Spørreskjemaet besvares kun ut ifra hvor ofte respondenten selv har opplevd de ulike avvisningshandlingene i løpet av de siste 30 dagene.

Måleinstrumenter

Spørreskjemaet tar først for seg en rekke demografiske variabler, slik som alder, kjønn, seksuell orientering, sivilstatus og høyeste fullførte utdanning. Videre inkluderer spørreundersøkelsen spørsmål fra allerede validerte mål på sosioseksuell orientering, personlighet, samt et mål på romantisk ensomhet. Måleinstrumentet tilknyttet romantisk og seksuell søking, aksept og avvisning ble utviklet gjennom ACT-nominasjon. Denne oppgaven kommer til å vektlegge data fra målene relatert til opplevd avvisning, romantisk ensomhet, sosioseksuell orientering og nevrotisisme.

Romantisk ensomhet: Målet på romantisk ensomhet som ble benyttet baserte seg på Sternberg (1986) sin triangulære kjærlighetsteori. Seks testledd ble formulert som et savn etter henholdsvis intimitet (e.g., «Jeg savner en partner å dele mine innerste tanker og følelser med»), lidenskap (e.g., «Jeg lengter etter en å ha seksuell kontakt med») og forpliktelse (e.g., «Jeg skulle ønske jeg hadde en kjæreste å leve livet mitt sammen med»). Disse besvares langs en 7-punkts Likertskala. Cronbachs alfa for romantisk ensomhet var i denne studien .90

Sosioseksuell orientering (SOI-R): Deltagerne besvarte en fornorsket versjon av *Sociosexual Orientation Inventory - Revised* (SOI-R; Penke & Asendorpf, 2008); den reviderte versjonen av SOI (Simpson & Gangestad, 1991). En høy skåre på dette målet indikerer en ureservert sosioseksuell orientering (Penke & Asendorpf, 2008). Målet består av ni testledd, som tar for seg tidligere seksuell atferd (e.g., «Hvor mange forskjellige sexpartnere har du hatt sex (samleie) med de siste 12 månedene?»), holdninger tilknyttet uforpliktet sex (e.g., «Sex uten kjærlighet er OK») og begjær (e.g., «I det daglige, hvor ofte opplever du spontane fantasier om sex med noen du nettopp har møtt?»). Disse besvares langs en 9-punkts Likertskala. Totalen av disse tre subskalaene utgjør målet av sosioseksuell orientering som en helhet. Cronbachs alfa for SOI-R var i denne studien .87.

Nevrotisisme (BFI-2-XS): Målet på personlighet som ble benyttet består av 15 items (BFI-2-XS; Soto & John, 2017), og er en kortversjon av femfaktormodellen. Instrumentet måler dimensjonene nevrotisisme, ekstroversjon, omgjengelighet, planmessighet og åpenhet, og besvares langs en 5-punkts Likertskala som rangerer fra «Svært uenig» til «Svært enig». Testleddene er presentert som utsagn, som deltager tar stilling til (e.g., Jeg er en person som er ofte bekymret». Ett av testleddene for nevrotisisme var reservert. Cronbachs alfa for nevrotisisme var i denne studien .76.

Statistiske prosedyrer

For å besvare problemstillingen, nemlig å utvikle et nytt validerende mål på avvisning blant single, ble det foretatt faktoranalyser (principal component analysis) med ortogonal rotasjon. For å undersøke validiteten til det nykonstruerte målet *Opplevd avvisning blant single*, ble det gjennomført korrelasjonsanalyser mellom avvisning og validitetsmålene romantisk ensomhet, sosioseksuell orientering og personlighetstrekket nevrotisisme. Alle analyser ble utført i programmet SPSS Statistics versjon 28.

Resultat

Faktoranalyse

For å identifisere eventuelle dimensjoner innenfor opplevd avvisning blant single, ble det benyttet en faktoranalyse (PCA) med ortogonal rotasjon (varimax). Kaisers kriterium, som tilsier at eigenvalues er på 1.0 eller høyere, ble benyttet som en forutsetning for faktorekstrahering. PCA egner seg til datareduksjon og utforskning av latente variabler (Bryant & Yarnold, 1995), og derfor benyttet. Ortogonal rotasjon ble benyttet grunnet en eksplorerende innstilling til datasettet. KMO-verdiene til alle faktoranalysene som ble kjørt var over den akseptable grensen på .60, som tilsier en tilstrekkelig størrelse på utvalget. På bakgrunn av et høyt antall «missing values» på testleddene, ble det benyttet en pairwise ekskludering av disse.

Faktoranalysen (PCA) indikerte at de spesifikke testleddene ladet på tre unike faktorer, som forklarer 74% av variansen i datasettet. Faktorene presenteres i *Tabell 1*. For å redusere antall testledd for avvisning, ble følgende vurderinger utført; først skal det reduserte måleinstrumentet ha en akseptabel indre konsistens. For det andre skal variabler med høye faktorladninger og reliabilitet vektlegges i seleksjonsprosessen. Sist, skal de ulike faktorene inkludere et likt antall variabler, som skal holdes til et minimum. Det ble hentet ut fire testledd per faktor, for å fange opp innholdet i hver faktor på en reliabel måte. Testledd med faktorladninger <0.60 og kryssladninger >0.40 ble ekskludert, i henhold til Stevens (1992) sin anbefaling tilknyttet eksplorerende formål i forskning. Gjenstående testledd etter skalareduksjon ble basert på en kombinasjon av høye faktorladninger, frekvens og grad av tematisk konsistens innad hver subskala. Dette resulterte i en 12-item skala for opplevd avvisning blant single, med fire faktorer per subskala.

Tabell 1

Oppsummering av utforskende faktoranalyse (PCA) av atferdsmanifestasjoner tilknyttet opplevd avvisning blant single (N = 446).

Variabler	Faktor 1: Manglende engasjement	Faktor 2: Unngåelse	Faktor 3: Avslår invitasjoner
Den andre stilte færre spørsmål enn deg	.83		
Den andre gjorde lite for å holde samtalen i gang	.83		
Den andre var mindre engasjert enn deg	.79		
Den andre tok ikke initiativ	.75		
Den andre snudde seg bort		.82	
Den andre dro sin vei		.79	
Den andre ble borte når du forsøkte å være i nærheten av personen		.79	
Den andre forlot samtalen		.77	
Den andre avsto dine invitasjoner			.85
Den andre avsto dine invitasjoner til date			.83
Den andre sa at han/hun ikke var interessert			.81
Den andre brukte unnskyldninger for å ikke kunne treffe deg			.70
Total varians	74%		

Notat: Ekstrahert med PCA (faktoranalyse), ortogonal rotasjon med Kaiser normalisering. Faktorladninger <.60 er ikke synlige.

En gjennomgåelse av atferdsmanifestasjonene som ladet på de ulike faktorene resulterte i følgende navn eller konstrukter.

1. *Manglende engasjement:* Personen man interagerer med fremstår som mindre engasjert, interessert og initiativtagende enn man selv er.
2. *Unngåelse:* Personen fjerner seg fra situasjonen der du befinner deg. På den måten virker det som at personen ikke trives sammen med deg, eller at personen ikke ønsker å tilbringe tid med deg.
3. *Avslår invitasjoner:* Personen avviser dine påskudd om videre kontakt, slik som date, dansing, fysisk kontakt, samtale, sex o.l.

Avvisning blant single

Testleddene som inngår i hver av faktorene ble videre brukt for å lage nye variabler, henholdsvis «Manglende engasjement» ($N = 442$, $M = 0.80$, $SD = 0.80$, $\alpha = .89$), «Unngåelse» ($N = 441$, $M = 0.30$, $SD = 0.49$, $\alpha = .87$), og «Avslår invitasjoner» ($N = 443$, $M = 0.34$, $SD = 0.52$, $\alpha = .87$). Funn viser at i gjennomsnitt rapporterte deltagerne avvisning i form av manglende engasjement med høyest frekvens. Faktorene viste god sammenheng med hverandre ($<.50$), hvor manglende engasjement og unngåelse viste sterkest sammenheng, $r = .58$, $p <.01$. Se *Tabell 2*.

Tabell 2

Korrelasjoner mellom subdimensjonene av opplevd avvisning.

Variabel	<i>n</i>	1	2	3
1 Manglende engasjement	442	-		
2 Unngåelse	441	.58**	-	
3 Avslår invitasjoner	443	.53**	.51**	-
<i>M</i>		0.80	0.30	0.34
<i>SD</i>		0.80	0.49	0.52

Notat: ** = $p <.01$

Romantisk ensomhet

For å utforske validiteten til nye måleinstrumenter, kan man undersøke korrelasjoner mellom det nyutviklede målet og allerede validerte instrumenter for lignende konsepter (Field, 2018). En Pearsons korrelasjonskoeffisient ble benyttet for å undersøke sammenhengen mellom avvisning og romantisk ensomhet. Avvisning viste en lav positiv sammenheng med romantisk ensomhet, $r = .27$, $p <.01$, som var signifikant. Alle subdimensjonene for avvisning viste en signifikant lav korrelasjon med romantisk ensomhet, blant dem viste manglende engasjement sterkest sammenheng, $r = .27$, $p <.01$. Se *Tabell 3*.

Selv da kjønnsforskjeller ble undersøkt, viste manglende engasjement sterkest sammenheng blant subdimensjonene. Se *Tabell 5*.

Tabell 3

Deskriptiv statistikk og korrelasjoner mellom mål for opplevd avvisning med romantisk ensomhet, SOI-R og nevrotisisme.

Variabler	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	No. items	α	1	2	3	4
1 Avvisning	446	0.49	0.52	12	.91	-	-	-	-
2 Manglende engasjement	442	0.80	0.80	4	.89	-	-	-	-
3 Unngåelse	441	0.30	0.49	4	.87	-	-	-	-
4 Avslår invitasjoner	443	0.34	0.52	4	.87	-	-	-	-
Romantisk ensomhet	449	4.87	1.48	6	.90	.27**	.27**	.19**	.21**
SOI-R	447	4.83	1.71	9	.87	.15**	.13**	.10*	.18**
Nevrotisisme	449	2.90	1.00	3	.76	.09*	.11*	.10*	.02

Notat: * = $p < .05$, ** = $p < .01$.

Sosioseksuell orientering (SO)

Sosioseksuell orientering viste en lav positiv korrelasjon med avvisning, $r = .15$, $p < .01$, som var signifikant. Det samme gjelder subdimensjonene for avvisning: avslår invitasjoner, $r = .18$, $p < .01$, manglende engasjement, $r = .13$, $p < .01$ og unngåelse, $r = .10$, $p < .01$. Se *Tabell 3*. I gjennomsnitt rapporterte menn høyere frekvens av sosioseksualitet ($n = 158$, $M = 4.89$, $SD = 1.15$) enn kvinner ($n = 288$, $M = 4.79$, $SD = 1.70$), selv om forskjellen er liten. Se *Tabell 4*.

Nevrotisisme

Nevrotisisme viste en svært lav positiv sammenheng med opplevd avvisning, $r = .09$, $p < .01$, som var signifikant. Avvisningsstilen manglende engasjement viste derimot litt større sammenheng med nevrotisisme, $r = .11$, $p < .05$, sammenlignet med unngåelse, $r = .10$, $p < .05$, og det totale målet på avvisning for øvrig. Avvisningsstilen avslår invitasjoner viste en merkverdig lav sammenheng, og var ikke signifikant $r = .02$, $p = .04$. Se *Tabell 3*.

Blant menn var sammenhengen større, $r = .21$, $p < .05$, enn hos kvinner, $r = .11$, $p = .05$, hvor funn derimot var ikke-signifikant. Se *Tabell 4*. Imidlertid rapporterte i gjennomsnitt kvinner ($n = 289$, $M = 3.08$, $SD = 1.00$) en høyere skåre av nevrotisme enn menn ($n = 159$, $M = 2.55$, $SD = 1.00$). Se *Tabell 5*.

Tabell 4

Deskriptiv statistikk for avvisning, romantisk ensomhet, sosioseksuell orientering og nevrotisme hos begge kjønn.

Variabel	No. items	Kvinner			Menn		
		<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
Avvisning	12	290	0.42	0.47	155	0.62	0.57
Manglende engasjement	4	286	0.71	0.74	155	0.98	0.88
Unngåelse	4	288	0.25	.046	152	0.39	0.52
Avslår invitasjoner	4	289	0.29	0.47	153	0.45	0.59
Romantisk ensomhet	6	289	4.80	1.46	159	5.07	1.50
Intimitet	2	289	5.02	1.62	159	5.27	1.56
Lidenskap	2	288	4.63	1.76	159	4.75	1.80
Forpliktelse	2	289	4.62	1.85	159	5.17	1.80
SOI-R	9	288	4.79	1.70	158	4.89	1.56
SOI-R atferd	3	288	4.05	2.16	158	3.29	2.28
SOI-R holdninger	3	288	6.04	2.27	158	6.37	2.30
SOI-R begjær	3	287	4.30	1.93	159	5.03	2.04
Nevrotisme	3	289	3.08	1.00	159	2.55	0.96

Notat:

Tabell 5

Korrelasjoner mellom mål for opplevd avvisning med romantisk ensomhet, SOI-R og nevrotisisme.

Variabel	Kvinner				Menn			
	1	2	3	4	1	2	3	4
1 Avvisning	-	-	-	-	-	-	-	-
2 Manglende engasjement	-	-	-	-	-	-	-	-
3 Unngåelse	-	-	-	-	-	-	-	-
4 Avslår invitasjoner	-	-	-	-	-	-	-	-
Romantisk ensomhet	.24**	.23**	.16**	.19**	.29**	.29**	.20*	.21**
SOI-R	.18**	.12*	.12*	.24**	.10	.13	.05	.09
Nevrotisisme	.11	.15*	.12*	.00	.21*	.23**	.10	.17*

*Notat: * = $p < .05$, ** = $p < .01$. Se n for kvinner og menn i tabell 4.*

Diskusjon

Målet med denne studien var å utvikle et nytt måleinstrument for opplevd avvisning blant single, blant annet gjennom å undersøke sammenhengen mellom avvisning og romantisk ensomhet, sosioseksuell orientering og nevrotisisme. En faktoranalyse (PCA) viste at det fantes tre subdimensjoner av avvisning, som viste god reliabilitet. Resultatene av en korrelasjonsanalyse viste en svak positiv, men signifikant sammenheng mellom avvisning og romantisk ensomhet, både generelt og fordelt på kjønn. Ellers var det en svak positiv sammenheng mellom sosioseksuell orientering og avvisning. Videre viste funn en signifikant sammenheng mellom nevrotisisme og avvisning, som imidlertid var svært lav. Avvisningsstilen manglende engasjement viste jevnt over sterkest korrelasjon med alle de respektive validerende målene, sammenlignet med de resterende subdimensjonene for avvisning.

Målets validitet

Innholdet i faktorene samsvarer med innhold som definerer det psykologiske konstruktet (her: avvisning). Dette indikerer at målet har god innholdsvaliditet (Cozby & Bates, 2012) og psykometriske egenskaper. Leary et al. (2001) påpeker at avvisning ofte

innebærer tvetydige og diskre uttrykk, slik som lav respons, som har relevans til faktoren manglende engasjement. Videre påpeker de at diskre avvisningsuttrykk også innebærer unngåelse av personen (Leary et al., 2001), som har en klar kobling til faktoren unngåelse. Avvisning har også blitt definert som et eksplisitt uttrykk (Williams, 2007), som samsvarer med faktoren avslår invitasjoner. *Opplevd avvisning blant single* fanger allikevel ikke opp alle reelle subdimensjoner av avvisning, eksempelvis fiendtlig avvisning, som har blitt detektert i tidligere studier (e.g., Kim et al., 2020).

Manglende forskning på avvisning og romantisk ensomhet forhindrer sammenligning med tidligere funn, som tydeligere ville påvist målets validitet. Funn fra denne studien indikerer at det er en positiv sammenheng mellom romantisk ensomhet og avvisning, som samsvarer med en rekke studier som omhandler ensomhet og sosial avvisning (e.g., Craighead, Kimball & Rehak, 1979; Geller, Goodstein, Silver & Sternberg, 1974; Jones, 1990; Jones & Carpenter, 1986). Det konseptuelle innholdet til de respektive fenomenene er noe forskjellig, som forhindrer direkte sammenligning. Ellers er sammenhengen mellom SO og avvisning, etter hva jeg kjenner til, lite utforsket. Dette etterlater et manglende sammenligningsgrunnlag. Studiens funn blir dermed eksplorerende, uten at det styrker valideringen av målet. Videre er sammenhengen mellom avvisning og nevrotisme også lite utforsket. Imidlertid viser nevrotisme og RS sammenheng (e.g., Denissen & Penke, 2008), hvorav RS er en manifestasjon av avvisning (Leary, 2001).

Når det er sagt, var høye faktorladninger en forutsetning for skalareduksjon i denne studien. Dette er en utbredt praksis i faktoranalyse, som imidlertid ikke burde utføres ukritisk, ettersom kriteriet kan ignorere kompleksitet innad i variablene (Hogarty et al., 2005). En kritisk innvendig til denne studien er at høye faktorladninger ofte ble vektlagt uten videre overveielse, sett bort i fra dobbeltladninger. Eksempelvis består faktoren *avslår invitasjoner* av tre testledd med tydelig konseptuell samstemthet, mens testleddet «Den andre brukte

unnskyldninger for å ikke kunne treffe deg» mangler det samme konseptuelle innholdet. Mens de tre andre testleddene har en klar tilknytning til direkte avvisning, ved å avslå invitasjoner eller eksplisitt kommunisere disinteresse, er «bruk av unnskyldninger» innholdsmessig forskjellig. For det første, fordi «bruk av unnskyldninger» minner om indirekte avvisning. For det andre er en større argumentasjon nødvendig for å rettferdiggjøre testleddes plass i faktoren, til tross for god faktorladning og indre konsistens. En annen mulighet er at det overordnede navnet, *avslår invitasjoner*, ikke identifiserer det konseptuelle innholdet i faktoren.

Romantisk ensomhet

Hypotese 1 fikk støtte i denne studien, da romantisk ensomhet viste en positiv sammenheng med avvisning. Effektstørrelsen var lav, dog i underkant av moderat, i henhold til Cohens *d* (Field, 2018). Tidligere forskning har vist sammenheng mellom sosial avvisning og ensomhet (e.g. Craighead, Kimball & Rehak, 1979; Geller, Goodstein, Silver & Sternberg, 1974; Jones, 1990; Jones & Carpenter, 1986), og det var forventet at dette også ville gjelde på det romantiske planet. En kausal kobling mellom fenomenene gjenstår å fastslå, selv om sammenhengen er naturlig (Leary, 2001). Den lave sammenhengen mellom avvisning og romantisk ensomhet kan stamme fra operasjonaliseringen av målene. Først og fremst er fenomenene svært ulike, og tar for seg ulike deler ved sosialt liv. Hvor avvisning er opplevelsen av å ikke bli verdsatt (Leary, 2001) som en aktuell romantisk partner, mens romantisk ensomhet innebærer et savn etter nære og meningsfulle romantiske relasjoner (Weiss, 1973). Avvisning ble operasjonalisert gjennom å besvare hvor ofte man hadde opplevd ulike avvisningshandlinger i løpet av de siste 30 dagene. Romantisk ensomhet ble på sin side operasjonalisert gjennom seks korte spørsmål relatert til hvor mye man savnet intimitet, lidenskap og/eller forpliktelse med en annen. Ulikheten baserer seg på ytre

påvirkning, kontra egne følelser tilknyttet romantikk og sex. Et likhetstrekk ved operasjonaliseringen er at det tar utgangspunkt i deltagerens opplevelse, enten tilknyttet å bli avvist eller opplevelsen av manglende kjærlighetsforhold, sett i forhold til den triangulære kjærlighetsteorien (Sternberg, 1986). Videre, å ta utgangspunkt i de siste 30 dagene, kan ha medført underrapportering av avvisning som igjen kan påvirke sammenhengen med romantisk ensomhet – for videre diskusjon, se studiens begrensninger. Den nærmest moderate positive sammenhengen indikerer, særlig med tanke på ulikheten ved fenomenene, at de er forbundet med hverandre.

Målet på romantisk ensomhet benyttet i denne studien er basert på Sternbergs (1986) triangulære kjærlighetsteori. Tre-faktorstrukturen har vist seg å være gjeldende i et globalt utvalg (Sorokowski et al., 2021), som indikerer at målets teoretiske forankring er valid i møte med ulike populasjoner. Måleinstrumenter med samme teoretisk grobunn, slik som TLS (Lemieux & Hale, 1999), har imidlertid ikke blitt benyttet for å måle romantisk ensomhet. Derfor eksisterer det ikke tidligere funn for sammenligning med et lignende måleinstrument. Som sagt er testleddene som er inkludert i studiens mål på romantisk ensomhet, formulert som et savn etter intimitet, lidenskap og forpliktelse. De viser en klar innholdsmessig tilknytning til romantisk og seksuell ensomhet, forankret i kjærlighetsfaktorene til Sternberg (1986). Målet har vist god indre konsistens, og som en total vurdering anses det triangulære målet på romantisk ensomhet for å være brukbart. Når det er sagt, inkluderer dette målet lidenskapsdimensjonen ved kjærlighet, som SELSA ikke gjør. Ettersom tre-faktorstrukturen, som inkluderer lidenskap, har vist seg å være valid i et globalt utvalg (Sorokowski et al., 2021), kan man argumentere for at det vil være hensiktsmessig å undersøke savn etter lidenskap som en inkludert del av romantisk ensomhet. Det triangulære målet på romantisk ensomhet bidrar med dette.

Sosioseksuell orientering (SO)

Hypotese 2 fikk støtte i denne studien, ettersom sosioseksuell orientering viste en positiv sammenheng med avvisning. Grunnet manglende eksisterende forskning på fenomenenes sammenheng, var ikke hypotesen begrunnet i konkrete funn fra andre studier. I stedet ble den formulert på bakgrunn av en antagelse om positiv sammenheng mellom seksuelt begjær og søkefrekvens. Som en konsekvens av dette, savner studien konkrete funn til sammenligning, som resulterer i at funn fra denne studien er eksplorerende.

Funnet er signifikant, selv om effektstørrelsen er lav, i henhold til Cohens d (Field, 2018). Likevel er det mulig at funnet er signifikant på grunn av utvalgsstørrelsen. Svake korrelasjoner kan bli signifikante gitt at utvalget er stort nok (Field, 2018), hvorav studien har 452 deltagere. Når det er sagt, har studien en adekvat utvalgsstørrelse, som reduserer sannsynligheten for at korrelasjonen mellom fenomenene stammer fra tilfeldigheter. Årsaken til den lave effektstørrelsen kan komme av at fenomenene konseptuelt er svært ulike, hvor høye korrelasjoner ikke er å forvente.

Videre, funn fra denne analysen indikerer at menn skårer høyere på sosioseksualitet enn kvinner, som stemmer overens med tidligere forskning (Penke & Asendorpf, 2008), selv om forskjellen var liten. Dette gjelder også når det er snakk om holdninger (Buss & Schmitt, 1993; Schmitt et al., 2003) og seksuelt begjær (Ellis & Symons, 1990). Dermed er en fornorsket versjon av målet SOI-R i stand til å replikere tidligere funn, også blant et norsk studentutvalg. Reliabiliteten ved målet kan være med på å styrke valideringen av avvisningsmålet. Hovedsakelig dersom fremtidige undersøkelser også indikerer positiv sammenheng mellom avvisning og sosioseksualitet.

Nevrotisisme

Hypotese 3 mottok til dels støtte i denne studien, ettersom nevrotisisme viste en positiv sammenheng med opplevd avvisning. Funnet var signifikant, men effektstørrelsen var under det som kategoriseres som lav, i henhold til Cohens d , hvor en lav effektstørrelse strekker seg fra .10 til .30 (Field, 2018). Sammenhengen var for øvrig lavere enn forventet med tanke på at nevrotisisme har vist sammenheng med økt oppmerksomhet tilknyttet potensielle trusler for sosial ekskludering (Denissen & Penke, 2008), samt at RS omfatter tilbøyeligheten for å oppfatte avvisning (Romero-Canyas et al., 2010). I tillegg fant Berenson et al. (2009) en svak ikke-signifikant sammenheng mellom RS og avvisning. Dette underbygger koblingen mellom oppfattelsen og opplevelsen av avvisning. Til tross for dette, viser Berenson et al. (2009) at nevrotisisme har en nærmest ikke-eksisterende sammenheng med avvisningstegnene i den emosjonelle Stroops-testen, hvor funn er signifikante. Med dette tatt i betraktning, er den lave korrelasjonen mellom nevrotisisme og opplevd avvisning, ikke så overraskende. Når det er sagt, er det godt mulig at høy-N deltagere i denne studien ikke søker partnere aktivt, som dermed reduserer muligheten for å oppleve avvisning. Koblingen mellom nevrotisisme og søkefrekvens ble ikke undersøkt og kan dermed ikke kommenteres.

Den positive sammenhengen mellom opplevd avvisning og nevrotisisme kan stamme fra sosial årvåkenhet. Nevrotisisme viste for øvrig sterkest sammenheng med subdimensjonen manglende engasjement. Å utvise manglende engasjement i sosiale interaksjoner for å signalisere avvisning, er tvetydig. Tvetydige signaler er enklere å feiltolke, både i form av falske negativt (i.e., oppfatter ikke avvisning) og falske positive (i.e., oppfatter avvisning som ikke eksisterer). Dersom sammenhengen mellom RS og høy-N stemmer, slik tidligere forskning (e.g. Berenson et al., 2009; Denissen & Penke, 2008) indikerer, er det godt mulig at høy-N individer er mer oppmerksomme på slike tegn som indikerer manglende engasjement, slik som manglende øyekontakt, lav respons og fraværende kroppsspråk (Leary et al., 2001).

På grunn av denne årvåkenheten, opplever de muligens avvisning i større grad enn lav-N individer, som ikke plukker opp de samme sosiale «fare-tegnene».

Ellers kan den positive sammenhengen stamme fra at høy-N individer opplever sterkere emosjonelle reaksjoner i møte med avvisning (Claridge & Davis, 2000), hvorav hver avvisning blir enklere å huske. I og med at spørreundersøkelsen tok utgangspunkt i de siste 30 dagene, er det ikke gitt at respondentene har en klar hukommelse av alle romantiske interaksjoner og avvisninger de har hatt i den perioden. En slik måling kan «belønne» individer som er tilbøyelige for sterke emosjonelle opplevelser i møte med avvisning, ettersom emosjoner har vist sterke koblinger med utviklingen av minner (Phelps, 2004). Deres oppfattelse og hukommelse av avvisning kan være årsak til økt rapportering av avvisning blant høy-N individer, som funn fra denne studien indikerer.

Til slutt samsvarer funn fra denne studien med tidligere forskning, som viser at kvinner skårer høyere på nevrotisisme enn menn (e.g., Lynn & Martin, 1997; Schmitt & Shackelford, 2008). Imidlertid rapporterer menn høyere sammenheng mellom nevrotisisme og avvisning enn kvinner, som indikerer at høy N-skåre i større grad påvirker menns opplevelse av avvisning og relasjonell vurdering på partnermarkedet. Funnet kan stamme fra evolusjonære settinger, hvor kvinnen i hovedsak har foretrukket stabile partnere for å sikre reproduktiv suksess (Buss & Schmitt, 1993)

Målutvikling sett i lys av tidligere forskning

Det er konstruert svært få måleinstrumenter for opplevd avvisning blant single, som muliggjør en begrenset sammenligning på dette området. En del tidligere forskning (e.g., Bergdall et al., 2012; Goodboy & Brann, 2010) har tatt i bruk kvalitative tilnærminger for å identifisere avvisningsstrategier. Begge studiene viser at en indirekte form for avvisning er utbredt blant single. Det nykonstruerte målet på opplevd avvisning består av én tilsynelatende

direkte (i.e., avslår invitasjoner) og to indirekte former for avvisning (i.e., manglende engasjement og unngåelse), som stemmer overens med tidligere forskning når det gjelder en overveiende prevalens av indirekte avvisningsmetoder. Noen av avvisningsstrategiene identifisert av Goodboy og Brann (2010) gjenspeiler faktorene jeg kom fram til. Eksempelvis kan «korte svar» og «mobilbruk» gå innenfor faktoren manglende engasjement, mens «avreise» ligner sterkt på unngåelse.

Å signalisere disinteresse kan gjøres ved å gi lite respons, samt manglende øyekontakt og et fraværende kroppsspråk (Leary et al., 2001), hvorav et testledd som minner om lav respons er inkludert i faktoren manglende engasjement. Ellers trekker Leary et al. (2001) fram unngåelse, som ilt. mine analyser formante seg som en egen faktor. Videre var fornærmelser den eneste direkte avvisningsstrategien Goodboy og Brann (2010) identifiserte. Imidlertid trenger ikke direkte kommunikasjon gjøres uhøflig, noe kommunikasjonsmodellen til Overall og McNulty (2007) legger fram. Direkte avvisning kan gjøres på måter som forsøker å ivareta den andres følelser. Å avslå en invitasjon til date, kan dermed utføres på ulikt vis, med varierende nivå av omtanke ovenfor den andre.

Blant subdimensjonene av avvisning, ble *manglende engasjement* rapportert med høyest frekvens, også med kjønnsforskjeller tatt i betraktning. Årsaken til dette kan komme av at indirekte avvisning vurderes som vennligere enn direkte avvisning (Reid et al., 2011). Å utvise manglende engasjement er en indirekte og subtil måte å kommunisere avvisning på, hvor man overlater det til den andre å innse at man blir avvist (Meenagh, 2015). Hensikten er at det skaper en felles forståelse, uten å måtte uttrykke det eksplisitt. Preferansen for de subtile uttrykkene kan stamme fra avviserens eget følelsesliv. Ofte vil den som avviser oppleve skyldfølelse og empatisk smerte som en konsekvens av å måtte avvise noen andres kjærlighet. Avvisningen motstrider dype sosiale behov om tilhørighet, selv om man bevisst ikke ønsker en relasjon med personen (Baumeister & Leary, 1995). Det kan tenkes at jo mer eksplisitt

avvisningen er, desto vondere kan det oppleves å uttrykke den. Dette tatt i betraktning, kan forklare hvorfor avvisning i form av manglende engasjement oppleves med høyest frekvens, blant begge kjønn.

Studiens begrensinger

Først og fremst har studien en akseptabel utvalgsstørrelse med 452 deltagere. Det finnes flere anbefalinger når det gjelder utvalgsstørrelse ved faktoranalyser, hvor blant annet Comrey og Lee (1973) har foreslått at: 100=svak, 200=greit, 300=bra, 500=veldig bra og mer enn 1000=strålende. Ved bruk av større utvalg viser faktorløsningene økt stabilitet (i.e. lavere standardavvik) og økt nøyaktighet (Browne & Cudeck, 1993), som er fordelaktig. Faktorene har lave standardavvik, som presentert i *Tabell 3*.

Denne studien er likevel ikke uten begrensninger. For det første ble det benyttet validerende mål som i begrenset grad har blitt utforsket opp mot avvisning. Dette svekker valideringen av målet ettersom det eksisterer få funn fra tidligere studier for sammenligning. Derimot har avvisning tidligere vist sammenheng med redusert selvfølelse (Leary et al., 1995) og «mate value» (Charlot et al., 2019). Korrelasjonsanalyser, samt sammenligning med disse fenomenene, vil i større grad utforske validiteten til det nye målet for avvisning. Grunnet tekniske problemer falt dessverre testleddene for selvfølelse og mate value, samt kjønnsfiendtlig sjåvinisme, ut av spørreskjemaet for single. Grunnet manglende data kunne ikke målet valideres opp mot disse.

For det andre er det en stor svakhet at måleinstrument for romantisk ensomhet som benyttes, ikke har blitt validert med de testleddene det består av i denne studien. Til tross for at tidligere forskning (e.g., Lemieux & Hale, 1999; Overbeek et al., 2007) har benyttet en skala basert på Sternbergs (1986) triangulære kjærlighetsteori med godt resultat. Disse målene har for øvrig ikke undersøkt romantisk ensomhet, som gir et spinkelt

sammenligningsgrunnlag med det triangulære målet på romantisk ensomhet benyttet i denne studien. Å basere valideringen av et nytt mål, på et mål som selv ikke er fullstendig validert, skaper usikkerhet. Derfor ble avvisning videre validert opp mot SO og nevrotisme, hvor målene begrenses av manglende utforskning i tidligere studier.

For det tredje kan rapportering av avvisningsopplevelser blitt begrenset av å ta utgangspunkt i «de siste 30 dagene». Den potensielle fallgruben innebærer underrapportering av avvisning grunnet konfunderende variabler, slik som ledig tid til søking, holdninger tilknyttet sivilstatus (tilfreds/ikke tilfreds), og generelt redusert søkeatferd av ulike årsaker. Ved undersøkelse av avvisningsfrekvens, ser man at disse konsekvent er svært lave. Som en konsekvens kan dette ha redusert sammenhengen med de validerende målene. Imidlertid er operasjonaliseringen av avvisning fordelaktig for å forhindre hukommelsesbias, hvor deltager har et spesifikt tidsrom å ta utgangspunkt i. Ulempen består av at atferd ilt. de siste 30 dagene kan variere stort fra en måned til en annen. De svarene som ble avgitt på undersøkelsen er ikke nødvendigvis representativt for gjennomsnittlig søkeatferd og opplevd avvisning, både i form av under- og overrapportering. Studien inkluderte ingen kontrollvariabler for dette. Det kunne blitt utført gjennom et avklarings spørsmål, der deltager subjektivt vurderer hvorvidt de siste 30 dagene var «vanlige» i forhold til søkeengasjement og opplevd avvisning.

For det fjerde er utvalget begrenset. Deltagerne i studien er alle studenter, i all hovedsak fra NTNU, som utgjør en relativt liten og spesifikk gruppe. Gjennomsnittsalderen på deltagere er rundt 22 år, og dermed er det ikke gitt at svarene deltagerne oppgir er representativt for andre sosiale grupper og aldersgrupper i populasjonen. Videre representerer deltagerne en WEIRD-populasjon, som er vestlig, utdannet, industrialisert, rik og demokratisk. Hovedvekten av psykologisk forskning utføres på deltagere som passer denne beskrivelsen, hvor funn overføres til individer med annen sosioøkonomisk og kulturell bakgrunn. Dette er problematisk når det gjelder reproduserbarheten til funnene, som gjerne

presenteres som universelle (Henrich et al., 2010). Videre påpeker Henrich et al. (2010) at WEIRD-individer faktisk er utlignende sammenlignet med resten av populasjonen. Dermed oppstår det skjevheter når majoriteten av psykologisk forskning utføres på en populasjon som ikke er representativ for den globale befolkningen.

For det femte er spørreskjemaet nokså langt, og tar mer enn 15 minutter å gjennomføre. Lange spørreundersøkelser kan medføre at respondentene mister motivasjon til å fullføre, eller starter å gi useriøse svar. Dette påvirker responsraten negativt (Bendixen & Kennair, 2017; Rolstad et al., 2011). Utroverdige svar må ekskluderes for å sikre kvaliteten på dataen, som videre har negativ effekt på utvalgsstørrelsen. Gitt at majoriteten av respondentene mister motivasjon i løp av undersøkelsen, risikerer man å stå igjen med et lite utvalg godkjente deltagere. Lav deltagelse kan indikere at spørreskjemaet som en helhet er lite brukervennlig. Reduksjon av prosjektets spørreskjema er imidlertid allerede en målsetning, blant annet gjennom denne oppgaven, og vil bli håndtert i fremtidig forskning innad i prosjektet.

Til slutt er ACT-nominasjonen noe mangelfull. Gruppen som formulerte acts besto av fjorårets bachelorgruppe (10 personer i 20-årsalderen), med noen bidrag fra eksterne individer, eksempelvis medstudenter. Ettersom bachelorgruppen ikke er representativ for resten av populasjonen, er det mulig at konseptene de genererte heller ikke er like gjeldene for andre aldersgrupper eller kulturer. Videre er nominasjonsprosessen noe overfladisk gjennomført. Ved innsamling av atferdshandlinger gjennomføres det som regel en separat studie, hvor et stort og representativt utvalg identifiserer handlingskonsepter innen gitt tema (Buss & Craik, 1981; Jonason & Buss, 2012). Dette øker validiteten til konseptene som i videre instans blir omformulert til testledd i spørreundersøkelsen. Dette ble ikke utført i dette prosjektet.

Implikasjoner for fremtidig forskning

Ettersom ACT-nominasjonen som la grunnlaget for målet på avvisning er noe mangelfull, kan en implikasjon for videre forskning være å supplere med teoretisk begrunnende acts i etterkant av innsamlingen. Dette kan være med på å fylle eventuelle mangler i målet som man har en teoretisk begrunnelse for å inkludere. For å sikre ytterligere økt representativitet blant acts, burde man vurdere å utføre innsamlingen på nytt, med et større og mer variert utvalg, som en separat studie. Prosessen med å generere de mest representative atferdsmanifestasjonene kan utføres gjennom en tematisk analyse, som har blitt gjort i tidligere studier (e.g., Goodboy & Brann, 2010; Kim et al., 2020).

Gode spørreskjema, som inkluderer instrumentelle mål, kjennetegnes av tydelighet og delt forståelse mellom forsker og deltager (Bradburn et al., 2004). Senere bruk av målet for avvisning kan suppleres med et kontrollspørsmål, hvor deltager kan uttrykke hvorvidt spørsmålene var forståelige. Dette muliggjør en enkel og lite ressurskrevende måte for forsker å motta direkte tilbakemelding angående målets kvalitet.

Fremtidige studier kan inkludere et enkelt kontrollspørsmål om hvorvidt deltager aktivt bruker datingapper. Svarer man nei, får man ingen videre spørsmål om det. Dette ble ikke utført i denne studien, noe som kan ha medført gjennomgående lav frekvens. Hvorav testledd relatert til opplevd avvisning på datingapper ble ekskludert på bakgrunn av dette. Ved tidlig utforskning av faktorstrukturer, formante respektive testledd seg konsekvent som en egen faktor. Fremtidige studier som ønsker å undersøke bruk av datingapper i relasjon til opplevd avvisning, kan med fordel benytte kontrollspørsmål for å sikre høyere frekvens. Tatt i betraktning at partnersøk og avvisning også foregår digitalt (e.g. Halversen et al., 2022). På den måten blir den faktiske sammenhengen mellom datingapp-bruk og avvisning enklere å kalkulere, uten skjevhetene som kan oppstå ved å inkludere de som ikke bruker datingapper.

Med utgangspunkt i at hovedvekten av psykologisk forskning utføres på en vestlig og utdannet populasjon (Henrich et al., 2010), er det nødvendig å undersøke hvorvidt målet for avvisning er valid på tvers av alder og kultur. I tråd med kulturelle forskjeller relatert til samfunnets vektlegging av romantisk kjærlighet (Seepersad et al., 2008), er det en mulighet for at målet ikke vil være valid i møte med en global populasjon. Dette burde avklares, da det gir innsikt i hvorvidt målet bidrar til generaliserbare funn på verdensbasis. Hvis ikke, fungerer målet best i vestlige kulturer, og burde ikke benyttes utover det uten revidering.

Ettersom avvisning og søking har en naturlig sammenheng, burde fremtidig forskning i større grad undersøke sammenhengen mellom søkefrekvens og opplevd avvisning, også opp mot de andre validerende målene for romantisk ensomhet, sosioseksuell orientering og nevrotisisme. Slik kan man eksempelvis finne ut om høy SOI-skåre har en sammenheng med økt søking, som man kun kan anta i denne studien.

Denne studien har noen begrensninger når det kommer til seksualitet. På spørsmålet om hva som best beskriver deltagers seksuelle orientering, kan man svare «heteroseksuell», «homoseksuell», «biseksuell» og «annet». Denne annet-kategorien inkluderer imidlertid en varians av seksuelle oppfatninger, slik som aseksualitet, panseksualitet eller demiseksualitet, som for det første skiller seg fra hverandre. For det andre vil en aseksuell person ikke oppleve det samme behovet for seksuell kontakt som personer som opplever seksuell tiltrekning, som følgelig vil påvirke deres seksuelle og romantiske søking, aksept og avvisning, både som singel eller i et parforhold. I denne studien har dette blitt godtatt som en feilvariasjon i det større utvalget av deltagere. Fremtidig forskning kan i større grad implementere en større variasjon av seksuelle identiteter, særlig dersom studien skal utføres på et vesentlig større utvalg, ønskelig bestående av en global populasjon.

Sist, valideringen av målet *Opplevd avvisning blant single* vurderes som uferdig, ettersom valideringen lente seg på instrumentelle mål som tidligere ikke har vist særlig

sammenheng eller blitt undersøkt. For å ytterligere undersøke validiteten til målet, burde det valideres opp mot fenomen som har vist sammenheng med avvisning i tidligere studier (e.g. selvfølelse og mate value).

Konklusjon

Denne studien demonstrerte at det er mulig å måle avvisning med vesentlig færre testledd enn det opprinnelige målet, bestående av 54 items, uten å gå på bekostning av innholdsmessig variasjon. I lengre spørreskjema som undersøker en rekke konstrukter, vil det være fordelaktig å benytte korte mål, for å unngå at deltageren mister motivasjon underveis. *Opplevd avvisning blant single* består av 12 testledd, fordelt på tre unike faktorer, og forklarer 74% av variansen. Målet viser god reliabilitet, innholdsvaliditet og inkluderer gode psykometriske egenskaper. Valideringen av målet er imidlertid uferdig, ettersom målet ble validert opp mot fenomener som tidligere har vist liten sammenheng, eller mangler undersøkelse. Dersom validitetstesting hadde blitt utført på mål på bl.a. selvfølelse og mate value, ville det gitt tydeligere indikasjoner på hvorvidt *Opplevd avvisning blant single* er valid eller ikke. Fremtidig forskning kan med fordel undersøke validiteten til målet ytterligere. I tillegg kan fremtidig forskning dra fordel av å undersøke hvordan aktiv søking og tilfredshet med sivilstatus påvirker opplevd avvisning.

Litteraturliste

- Adamczyk, K. (2017). Voluntary and Involuntary Singlehood and Young Adult's Mental Health: an Investigation of Mediating Role of Romantic Loneliness. *Current Psychology*, 36, 888-904. <https://doi.org/10.1007/s12144-016-9478-3>
- Afram, A., & Kashdan, T. B. (2015). Coping with rejection concerns in romantic relationships: An experimental investigation of social anxiety and risk regulation. *Journal of Contextual Behavioral Science*, 4(3), 151-156. <https://doi.org/10.1016/j.jcbs.2015.04.003>
- Albert, (2020). The Development and Psychometric Evaluation of a New Mating Effort Questionnaire. *Archives of Sexual Behavior*, 50, 511-530. <https://doi.org/10.1007/s10508-020-01799-4>
- Apostolou, M., Matogian, I., Koskeridou, G., Shialos, M., & Georgiadou, P. (2019). The Price of Singlehood: Assessing the Impact of Involuntary Singlehood on Emotions and Life Satisfaction. *Evolutionary Psychological Science*, 5, 416-425. <https://doi.org/10.1007/s40806-019-00199-9>
- Baumeister R. F. & Leary, M. R. (1995). The Need to Belong: Desire for Interpersonal Attachments as a Fundamental Human Motivation. *Psychological Bulletin*, 117(3), 497-529. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.117.3.497>
- Baumeister, R. F., & Tice, D. M. (1990). Point-Counterpoints: Anxiety and Social Exclusion. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 9(2), 165–195. <https://doi.org/10.1521/jscp.1990.9.2.165>
- Bendixen, M., & Kennair, L. E. O. (2017). When less is more: Psychometric properties of Norwegian short-forms of the Ambivalent Sexism Scales (ASI and AMI) and the Illinois Rape Myth Acceptance (IRMA) Scale. *Scandinavian Journal of Psychology*, 58(6), 541–550. <https://doi.org/10.1111/sjop.12392>

- Berenson, K. R., Gyurak, A., Ayduk, Ö., Downey, G., Garner, M. J., Mogg, K., Bradley, B. P., & Pine, D. S. (2009). Rejection sensitivity and disruption of attention by social threat cues. *Journal of Research in Personality*, *43*(6), 1064-1072.
<https://doi.org/10.1016/j.jrp.2009.07.007>
- Bergdall, A. R., Kraft, J. M., Andes, K., Carter, M., Hatfield-Timajchy, K., & Hock-Long, L. (2012). Love and hooking up in the new millennium: Communication technology and relationships among urban African American and Puerto Rican young adults. *Journal of Sex Research* *49*(6), 571-581. <https://doi.org/10.1080/00224499.2011.604748>.
- Bradburn, N. M., Sudman, S., & Wansink, B. (2004). *Asking questions: The definitive guide to questionnaire design—for market research, political polls, and social and health questionnaires* (2. utg.). Jossey-Bass.
- Browne, M. W., & Cudeck, R. (1993). Alternative ways of assessing model fit. I K. A. Bollen & J. S. Long (Red), *Testing structural equation models* (s. 136-162). Sage Publications.
- Bryant, F. B., & Yarnold, P. R. (1995). Principal-components analysis and exploratory and confirmatory factor analysis. I L. G. Grimm & P. R. Yarnold (Red.), *Reading and understanding multivariate statistics* (p. 99–136). American Psychological Association.
- Buss, D. M., & Craik, K. H. (1981). The act frequency analysis of interpersonal dispositions: Aloofness, gregariousness, dominance and submissiveness. *Journal of Personality*, *49*(2), 175-192. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1981.tb00736.x>
- Buss, D., & Craik, K. H. (1983). The act frequency approach to personality. *Psychological Review*, *90*(2), 105–126. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.90.2.105>
- Buss, D. M., & Schmitt, D. P. (1993). Sexual Strategies Theory: An evolutionary perspective

- on human mating. *Psychological Review*, 100(2), 204–232.
<https://doi.org/10.1037/0033-295X.100.2.20>
- Buss, D. M. (2016). Act Nomination Method. I Weekes-Shackelford, V., Shackelford, T., Weekes-Shackelford, V. (Red) *Encyclopedia of Evolutionary Psychological Science* (s. 49-51). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-319-16999-6_1862-1
- Byers, E. S., & Heinlein, L. (1989). Predicting initiations and refusals of sexual activities in married and cohabiting heterosexual couples. *Journal of Sex Research*, 26(2), 210–231. <https://doi.org/10.1080/00224498909551507>
- Charlot, N. H., Balzarini, R. N., & Campbell, L. J. (2019). The Association Between Romantic Rejection and Change in Ideal Standards, Ideal Flexibility, and Self-Perceived Mate Value. *Social Psychology*, 58(2), [s. ?]. <https://doi.org/10.1027/1864-9335/a000392>
- Claridge, G., & Davis, C. (2000). What's the use of neuroticism? *Personality and Individual Differences*, 31(3), 383-400. [https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(00\)00144-6](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(00)00144-6)
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (1973). *A first course in factor analysis*. NY: Academic Press.
- Cozby, P. C., & Bates, S. C. (2012). *Methods in Behavioral Research* (12. utg.). McGraw-Hill Education.
- Craighead, W. E., Kimball, W. H., & Rehak, P. (1979). Mood changes, physiological responses, and self-statements during social rejection imagery. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 47(2), 385-396. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0022-006X.47.2.385>
- Denissen, J. J. A., & Penke, L. (2008). Neuroticism predicts reactions to cues of social inclusion. *European Journal of Personality*, 22(6), 497-517.
<https://doi.org/10.1002/per.682>
- DiTommaso, E., & Spinner, B. (1993). The development and initial validation of the social

- and emotional loneliness scale for adults (SELSA). *Personality and Individual Differences*, 14(1), 127–134. [https://doi.org/10.1016/0191-8869\(93\)90182-3](https://doi.org/10.1016/0191-8869(93)90182-3)
- DiTommaso, E., Brannen-McNulty, C., Ross, L., & Burgess, M. (2003). Attachment styles, social skills and loneliness in young adults. *Personality and Individual Difference*, 35(2), 303–312. [https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(02\)00190-3](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(02)00190-3).
- DiTommaso, E., Turbide, J., Poulin, C., & Robinson, B. (2007). L'Échelle de solitude Sociale et Émotionnelle (ÉSSÉ): A French-Canadian adaptation of the Social and Emotional Loneliness Scale for Adults. *Social Behavior and Personality*, 3(12), 339–350. <https://doi.org/10.2224/sbp.2007.35.3.339>
- Djudiyah, M., S., Harding, D., & Sumantri, S. (2016). Gender Differences in Neuroticism on College Students. [*Journal*,] 723-728. [Doi.]
- Dobson, K., Zhu, J., Balzarini, R. N., & Campbell, L. (2020). Responses to sexual advances and satisfaction in romantic relationships: Is yes good and no bad? *Social Psychological and Personality Science*, 11(6), 801-811. DOI: 10.1177/1948550619888884.
- Donnellan, M. B., Larsen-Rife, D., & Conger, R. D. (2005). Personality, Family History, and Competence in Early Adult Romantic Relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 88(3), 562–576. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.88.3.562>
- Eisenberger, N., & Cole, S. (2012). Social neuroscience and health: neurophysiological mechanisms linking social ties with physical health. *Nature Neuroscience* 15, 669–674. <https://doi.org/10.1038/nn.308>
- Eisenberger, N. I., & Lieberman, M., D. (2004). Why rejection hurts: a common neural alarm system for physical and social pain. *Trends in Cognitive Sciences*, 8(7), 294-300. <https://doi.org/10.1016/j.tics.2004.05.010>
- Ellis, B. J., & Symons, D. (1990). Sex differences in sexual fantasy: An evolutionary

- psychological approach. *The Journal of Sex Research*, 27(4), 527-555.
- Farr, K. (2019). Trouble with the Other: The Role of Romantic Rejection in Rampage School Shootings by Adolescent Males. *Violence and Gender*, 6(3), 147-153.
<https://doi.org/10.1089/vio.2018.0046>.
- Field, A. (2018). *Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics* (6. utg.). SAGE Publications Ltd.
- Figueredo, A. J., Sefcek, J. A., & Jones., D. N. (2006). The ideal romantic partner personality. *Personality and Individual Differences*, 41(3), 431-441.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2006.02.004>
- Freedman, G., Hales, A. H., Powell, D. N., Le, B., & Williams, K., D. (2022). The role of gender and safety concerns in romantic rejection decisions. *Journal of Experimental Social Psychology*, 102. <https://doi.org/10.1016/j.jesp.2022.104368>
- Furnham, A. (2009). Sex differences in mate selection preferences. *Personality and Individual Differences*, 47(4), 262-267. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2009.03.013>
- Geller, D. M., Goodstein, L., Silver M., & Sternberg W. C. (1974). On being ignored: The effects on the violation of implicit rules of social interaction. *Sociometry*, 37(4), 541-556. <https://doi.org/10.2307/2786426>
- Goodboy, A. K. & Brann M. (2010). Flirtation Rejection Strategies: Toward an Understanding of Communicative Disinterest in Flirting. *The Qualitative Report*, 15(2), 268-279. <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2010.1151>
- Hagerty, B. M. K., Lynch-Sauer, J., Patusky, K. L., Bouwsema, M., & Collier, P. (1992). Sense of belonging: A vital mental health concept. *Archives of Psychiatric Nursing*, 6(3), 172-177. [https://doi.org/10.1016/0883-9417\(92\)90028-H](https://doi.org/10.1016/0883-9417(92)90028-H)
- Halversen, A., King, J., & Silva, L. (2022). Reciprocal self-disclosure and rejection strategies

- on bumble. *Journal of Social and Personal Relationships* 39(5), 1324-1343.
<https://doi.org/10.1177/02654075211055759>
- Henrich, J., Heine, S., & Norenzayan, A. (2010). The weirdest people in the world? *Behavioral and Brain Sciences*, 33(2-3), 61-83.
<https://doi.org/10.1017/S0140525X0999152X>
- Hogarty, K., Hines, C. V., Kromrey, J. D., Ferron, J. M., & Mumford, K. R. (2005). The quality of factor solutions in exploratory factor analysis: The influence of sample size, communality, and overdetermination. *Educational and Psychological Measurement*, 65(2), 202-226. DOI: 10.1177/0013164404267287.
- Jonason, P. K., & Buss, D. M. (2012). Avoiding entangling commitments: Tactics for implementing a short-term mating strategy. *Personality and Individual Differences*, 52(5), 606–610. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2011.12.015>
- Jones, W. H. (1990). Loneliness and social exclusion. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 9, 214-220. <https://doi.org/10.1521/jscp.1990.9.2.214>
- Jones, W. H., & Carpenter, B., N. (1886). Shyness, social behavior, and relationship. I W. H. Jones, J. M. Cheek, & S. R. Briggs, *Shyness: Perspectives on research and treatment* (s. 227-238). Plenum.
- Jouriles, E. N., Simpson Rowe, L., McDonald, R., & Kleinsasser, A. L. (2014). Women's expression of anger in response to unwanted sexual advances: *Associations with sexual victimization. Psychology of Violence*, 4(2), 170–183.
<https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/a0033191>
- Karney, B. R., & Bradbury, T. N. (1995). The longitudinal course of marital quality and stability: A review of theory, methods, and research. *Psychological Bulletin*, 118(1), 3–34. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.118.1.3>
- Kim, J. J., Muise, A., Sakaluk, J. K., Rosen, N. O., & Impett, E. A. (2020). When Tonight Is

- Not the Night: Sexual Rejection Behaviors and Satisfaction in Romantic Relationships. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 46(10), 1476– 1490.
<https://doi.org/10.1177/0146167220907469>
- Larsen, R., & Buss, D. M. (2018). *Personality Psychology: Domains of Knowledge* (6. utg.). McGraw Hill Education.
- Leary, M. R. (1990). Responses to social exclusion: Social anxiety, jealousy, loneliness, depression, and low self-esteem. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 9, 221-229. <https://doi.org/10.1521/jscp.1990.9.2.221>
- Leary, M. R. (2001). Toward a Conceptualization of Interpersonal Rejection. I M.R. Leary, *Interpersonal Rejection* (s. 3-20). Oxford University Press.
- Leary, M. R. (2015). Emotional responses to interpersonal rejection. *Dialogues in Clinical Neuroscience*, 17(4), 435-441. <https://doi.org/10.31887/DCNS.2015.17.4/mleary>
- Leary, M. R., Koch, E. J. & Hechenbleikner, N. R. (2001). Emotional Responses to Interpersonal Rejection. I M.R. Leary, *Interpersonal Rejection* (s. 3-20). Oxford University Press.
- Leary, M. R., Kowalski, R. M., Smith, L., & Philips, S. (2003). Teasing, rejection, and violence: Case studies of the school shootings. *Aggressive behavior*, 29(3), 202-214.
<https://doi.org/10.1002/ab.10061>
- Lemieux, R., & Hale, J. L. (1999). Intimacy, passion, and commitment in young romantic relationships: Successfully measuring the Triangular theory of love. *Psychological Reports*, 85, 497-503.
- Lynn, R., & Martin T. (1997). Gender Differences in Extraversion, Neuroticism, and Psychoticism in 37 Nations. *The Journal of Social Psychology*, 3, 369-373.
<https://doi.org/10.1080/00224549709595447>
- Maltby, J., Wood, A. M., Day, L., Kon, T. W. H., Colley, A., Linley, P. A. (2008).

- Personality predictors of levels of forgiveness two and a half years after the transgression. *Journal of Research in Personality*, 42(4), 1088-1094.
<https://doi.org/10.1016/j.jrp.2007.12.008>
- Meenagh, J. (2015) Flirting, dating, and breaking up within new media environments. *Sex Education*, 15(5), 458-471. <https://doi.org/10.1080/14681811.2015.1033516>
- Metts, S., Cupach, W. R., & Imahori, T. T. (1992). Perceptions of sexual compliance-resisting messages in three types of cross-sex relationships. *Western Journal of Communication*, 56(1), 1–17. <https://doi.org/10.1080/10570319209374398>
- NESH. (2021). *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap og humaniora*.
<https://www.forskningsetikk.no/retningslinjer/hum-sam/forskningsetiske-retningslinjer-for-samfunnsvitenskap-og-humaniora/>
- Overall, N., & McNulty, J. K. (2017). What type of communication during conflict is beneficial for intimate relationships? *Current Opinion in Psychology*, 13, 1-5.
<http://dx.doi.org/10.1016/j.copsyc.2016.03.002>
- Overbeek, G., Ha, T., Scholte, R., de Kemp, R., & Engels, R. C. M. E. (2007). Brief report: Intimacy, passion, and commitment in romantic relationships – Validation of a ‘triangular love scale’ for adolescents. *Journal of Adolescence*, 30(3), 523-528.
<https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2006.12.002>
- Ozer, D. J., & Benet-Martínez, V. (2006). Personality and the Prediction of Consequential Outcomes. *Annual Review of Psychology*, 57, 401-421.
<https://doi.org/10.1146/annurev.psych.57.102904.190127>
- Penke, L., & Asendorpf, J. B. (2008). Beyond global sociosexual orientations: A more differentiated look at sociosexuality and its effects on courtship and romantic relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 95(5), 1113–1135.
<https://doi.org/10.1037/0022-3514.95.5.1113>

- Phelps, E. A. (2004). Human emotion and memory: interactions of the amygdala and hippocampal complex. *Current Opinion in Neurobiology*, 14(2), 198-202.
<https://doi.org/10.1016/j.conb.2004.03.015>
- Reform (2022). *Incels i Norge. En kartlegging av ensomhet og helse blant norske 'incels'*. Reform - ressurscenter for menn. <https://reform.no/publikasjoner/incels-i-norge/>
- Reid, J. A. Elliott, S., & Webber, G. R. (2011). Casual Hookups to Formal Dates: Refining the Boundaries of the Sexual Double Standard. *Gender & Society*, 25(5), 545– 568.
<https://doi.org/10.1177/0891243211418642>
- Reynolds, J., Wetherell, M., & Taylor, S. (2007). Choice and chance: negotiating agency in narratives of singleness. *The Sociological Review*, 55(2), 331–351.
<https://doi.org/10.1111/j.1467-954X.2007.00708.x>
- Robins, R. W., Caspi, A., Moffitt, T. E. (2002). It's not just who you're with, it's who you are: personality and relationship experiences across multiple relationships. *Journal of Personality*, 70(6), 925-964. <https://doi.org/10.1111/1467-6494.05028>
- Rolstad, S., Adler, J., & Rydén, A. (2011). Response Burden and Questionnaire Length: Is Shorter Better? A Review and Meta-analysis. *Value in Health*, 14(8), 1101–1108.
<https://doi.org/10.1016/j.jval.2011.06.00>
- Romero-Canyas, R., Downey, G., Berenson, K., Ayduk, O., & Kang, N. J. (2010). Rejection Sensitivity and the Rejection–Hostility Link in Romantic Relationships. *Journal of Personality*, 78(1), 119–148. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2009.00611.x>
- Schmitt, D. P., & International Sexuality Description Project. (2003). Universal sex differences in the desire for sexual variety: Tests from 52 nations, 6 continents, and 13 islands. *Journal of Personality and Social Psychology*, 85(1), 85–104.
<https://doi.org/10.1037/0022-3514.85.1.85>
- Schmitt, D. P., & Shackelford, T. K. (2008). Big Five Traits Related to Short-Term Mating:

- From Personality to Promiscuity across 46 Nations. *Evolutionary Psychology*, 6(2), 246-282.
- Seepersad, S., Choi, M., & Shin, N. (2008). How Does Culture Influence the Degree of Romantic Loneliness and Closeness. *The Journal of Psychology*, 142(2), 209–216.
<https://doi.org/10.3200/JRLP.142.2.209-220>
- Sikt. (u.å.). *Personvern i spørreundersøkelser*. Sikt.no. Hentet 18. april, 2023.
[Personvern i spørreundersøkelser \(sikt.no\)](https://www.sikt.no/personvern-i-sporreundersokelser)
- Simpson, J. A., & Gangestad, S. W. (1991). Individual differences in sociosexuality: Evidence for convergent and discriminant validity. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60(6), 870–883. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0022-3514.60.6.870>
- Sorokowski, P., Sorokowska, A., Karwowski, M., Groyecka, A., Aavik, T., Akello, G., Alm, C., Amjad, N., Anjum, A., Asao, K., Atama, C. S., Duyar, D., A., Ayebare, R., Batres, C., Bendixen, M., Bensafia, A., Bizumic, B., Boussena, M., Buss, D. M. (...)
- Sternberg, R., J. (2021). Universality of the Triangular Theory of Love: Adaptation and Psychometric Properties of the Triangular Love Scale in 25 Countries. *The Journal of Sex Research*, 58, 106-115.
<https://doi.org/10.1080/00224499.2020.1787318>
- Soto, C. J., & John, O. P. (2017). Short and extra-short forms of the Big Five Inventory–2: The BFI-2-S and BFI-2-XS. *Journal of Research in Personality*, 68, 69-81.
<https://doi.org/10.1016/j.jrp.2017.02.004>
- Sternberg, R. J. (1986). A triangular theory of love. *Psychological Review*, 93(2), 119– 135.
<https://doi.org/10.1037/0033-295X.93.2.119>
- Stevens, J. P. (1992). *Applied multivariate statistics for the social sciences* (2. utg.). L. Erlbaum Associates.
- Stiegler, J. R. (2020). *Emosjonsfokusert terapi: Å forstå og forandre følelser* (2. utg.).

Gyldendal.

Weiss, R. S. (1973). *Loneliness: The experience of emotional and social isolation*. MIT Press.

